

NOVADNIEKS

PREIĻU RAJONA LAIKRAKSTS

● Sestdiena, 1997. gada 4. janvāris

● Nr. 1 (6718)

Aizvadītā gada pēdējā rajona padomes sēde

Rajona padomes deputāti uz 1996. gada pēdējo padomes sēdi pulcējās 19. decembrī. Darba kārtības sākumā bija jautājums par izmaiņām 1996. gada rajona padomes budžetā. Tika nolemts rajona padomes budžeta līdzekļu sadalījumā samazināt finansējumu pilsētas atkritumu izgāztuves projektam, palielināt finansējumu sporta kluba «Cerība» remontam, apkures automātikas iegādei, kā arī īpašuma nostiprināšanai zemesgrāmatā.

Sakarā ar to, ka ienācis īpašuma nodokļa parāds 3057,27 latu apmērā no valsts Līvānu kūdras fabrikas un 4057,24 latu apmērā no a/s «Līvānu māja», tika pieņemts lēmums palielināt budžeta ieņēmumu plānu par 7114,15 latiem, sadalot to pa izdevumu veidiem.

Pamatojoties uz 1996. gada 27. augusta Ministru kabineta noteikumiem Nr.343 «Par pašvaldību izglītības iestāžu pedagogisko darbinieku atalgojumu un sociālā nodokļa finansējuma nodošanu pašvaldībām», tika izdarītas izmaiņas speciālā budžeta plānā 1996. gadam: ieņēmumu un izdevumu daļa pa 5772 latiem.

Rajonā ienācis dabas resursu nodoklis. Deputāti lēma par šī nodokļa atskaitījumu izlietošanu. 2000 latu tika iedalīti Preiļu pilsētas atkritumu izgāztuves projekta darbu apmaksai. 2849 latu — celtniecības un meliorācijas darbu apmaksai gāzes vada būves teritorijā Upmalas pagastā. 100 latu iedalīti Aizkalnes parietzīgo baznīcai remonta darbu apmaksai.

Deputāti izskatīja jautājumu par politiski represēto statusu. Pēc pilsoņu iesniegumu izskatīšanas un pamatojoties uz LR MK noteikumiem «Par politiski represēto personu uzskaiti, politiski represēto personu apliecību izsniegšanu un minēto apliecību uzskaiti», likumu «Par politiski represētās personas statusa noteikšanu komunistiskajā un nacistiskajā režīmā cietušajiem», kā arī uz Preiļu rajona padomes politiski represēto lietu komisijas sēdes protokolu Nr.1 1996. gada 9. decembrī, rajona padome nolēma piešķirt represētā statusu:

Mihailam Muravkam, Ivanam Mihailovam, Jevgēnijai Zarjanskai, Marijai Boļšakovai, Genovefai Daškevičai, Jāzepam Misjunam, Antonam Somam un Jāzepam Cišam.

Deputāti apstiprināja pašvaldības uzņēmuma «Novadnieks» privatizācijas noteikumus. Privatizācija atlikta ēkām Preiļos Aglonas ielā 22a, grāmatu veikalam Turgus laukumā 4, grāmatu veikalam Līvānos Rīgas ielā 118 un grāmatu veikalam Aglonā.

Deputāti nolēma atcelt 1996. gada 21. marta Preiļu rajona padomes lēmumu Nr.28/86 «Par iedzīvotāju iepriekšējo medicīnisko iemaksu Preiļu rajona veselības aprūpes iestādēs» ar 1997. gada aprīli. Pareizā radušos zaudējumu kompensācija. Janvāra sākumā laikrakstā tiks publicēta informācija, kur ārpus mūsu rajona iedzīvotāji var izdarīt veselības apdrošināšanu.

Deputāti nobalsoja par 1996. gada 21. marta rajona padomes lēmuma Nr.28/85 «Par stacionārā posma finansēšanu pēc gultas dienām» otrā un trešā punkta atcelšanu, kur bija runa par gultas dienas vērtības aprēķināšanu.

Jautājumā par pārrēķinu Līvānu slimnīcas finansējumam deputāti lēmumu nepieņēma. Vispirmos lietu izskatīs strīdu komisija.

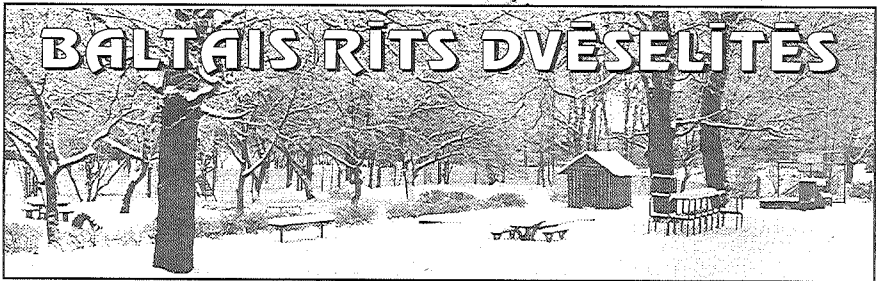
Izskatot iesniegumus un ņemot vērā to, ka rajona padomes budžeta ieņēmumu daļa nepildās, rajona padome nolēma: atteikt Preiļu pilsētas bērnu bibliotēkas prasībai, atteikt Preiļu vecticībnieku draudzes prasībai, atteikt T.Timofejeva prasībai un pārdresēt to rajona lauksaimniecības departamentam, atteikt Preiļu rajona policijas nodalā prasībai, atteikt A.Roncāna prasībai par līdzekļu iedalīšanu novada kalendāra izdošanai.

L.Kirillova

Kā pasakā, kā Dieviņa tikko noglāstītā rītā eju pa vizuļojošu sniegu uz savām otrajām mājām — bērnodārzu. Eju ar baltām domām, baltiem vēlējumiem, baltu, tīru sirdi. Eju uz Balto ritu... Dārziņa zālē valdnieca — baltā krāsa uz zaļo skuju fona. Simti balto sirsniņu eglītes zarus, baltās blūzītes lielajiem un mazajiem, bezgala jaukā Laimiņas vijoles dziesma — tāds šogad mūsu kolektīvā ienāca Baltais rīts, brīnumiņš pirms Ziemassvētku brīnuma. Svecīšu liesmiņas izgaismo mīlas dziesmas, siltas dzejas rindas un liekas — telpa pildās ar neredzamu, bet sirdīs un dvēselēs jūtamā eņģeļu klātbūtni. Gribas būt labam, mīlam, gribas darīt tikai baltus darbus, runāt mīlus vārdus un cerēt, ka sagaidīšu to pašu sev.

Aizverot Baltā rīta durvis, no sirds novēlu katram pieaugušajam kaut reizi gadā just sevī šo balto brīnumu. Mūsu jaukajiem, vismīļākajiem mazulītiņiem lai šī rīta baltais eņģelītis atnes to, ko viņu mazās sirsniņas visvairāk vēlas.

V.Kaļva,
Preiļu 1. bērnodārza audzinātāja
J.Silicka foto

Labdarības pasākums bērniem invalīdiem Līvānos

◆ Kops 1990. gada Līvānu Bērnu un jauniešu centrs ik gadu Ziemassvētkos rīko labdarības pasākumu bērniem invalīdiem.

Bērnu vecāki pateicas centra direktorei Valijai Poikānei un visam radošajam kolektīvam par šiem svētkiem un par izrādīto labo gribu palīdzēt bērniem invalīdiem. Tieši apziņa, ka tevi atceras un vēlas iepriecināt, daudzkārt ikdienā palīdz pārvarēt smagus brīžus, sasparoties un dzīvot tālāk.

Arī 1996. gada otrajos Ziemassvētkos uz svētku eglīti Bērnu un jauniešu centrā tika ielūgti 60 bērni invalīdi. Neskatoties uz laukā valdošo spalgo salu, centra sariņojumu zāle bija stāvgrūdām pilna. (Te nu jaunajā gadā arī pilsētas vadībai derētu padomāt, kur atrast piemērotas telpas jauniešu centram, jo nav normāli, ka ik reizi liela daļa pasākumu apmeklētāju spiesti stāvēt zāles priekštelpā, jo zālē vairs nav vietas...)

Tomēr galvenais bija svētku noskaņa, un arī šoreiz bērni un viņu vecāki draudzīgi «sablīvējušies» mazajā zālītē, klausījās Līvānu 1. vidusskolas zēnu kora (vad. I.Balaško), Jāņa Rudziņa ansambļa, garīgo dziesmu ansambļa un «Mazo Laimiņu»

Pie eglītes, ar Ziemassvētku vecīti

◆ Preiļu bērnu un jaunatnes centrā uz mazajiem invalīdiem rīkoto eglīti no 96 ielūgtajiem ieradās 52 bērni. Ar māmiņām, citiem tuviniekiem. Bērnu jaunrades centrs šādu eglīti rīkoja jau sesto gadu pēc kārtas.

Egle, pelītes un rūķi, mūzika, rotaļas, kas piemērotas arī nevarīgākiem bērniem, piemēram — dejot, palekties vai stāvēt uz vietas atkarībā no tā, kādas krāsas papīrs — sarkans, zaļš vai dzeltens ir rūķa rokās. Un priecīgas acis māmuļu nogurušajās sejas, ka bērni spēj rotaļāties.

Sandra Gočijajeva uz eglīti atvedusi meitiņu Lindu. Sōmēnes viņai apritēs četri gadiņi, bet pirmā dzīvības gadiņa beigās māte apjautusi, ka meitiņa nesadzird. Astoņgadīgā Rolanda māmiņa no Saunas pagasta reizē ar dēlu izsāpējusi visas piecas operācijas toreizējā Ļeņingradas mikroķirurģijas institūtā, kad bērnam piecos posmos veidoja barības vadu, bez kura viņš bija nācis pasaulē. Mazo Andri Utinānu lasītāji pazīst no sludinājuma avīzē, ar kuru viņa māte Vija lūdza mūs visus, — esiet

(vad. L.Vuškārniece) dziedātās dziesmas. Viesiem dejojā ritmikas grupa un I.Viļčinskā vadītais deju kolektīvs, Ziemassvētku lūdzīņu spēlēja jauniešu centra jaunie aktieri.

Protams, ka šajos svētkos neiztika arī bez rotaļām, miklu minēšanas, «Laimes akas», jautriem čigāniem, kas mājās vienmēr saista istu traci, un, protams, atnācis bija arī Salatētis ar lielo dāvanu maisu. Salatētis šoreiz bija tāds samulsis, vai arī ļoti nosalis, tāpēc arī bērniem ar pantiņu skaitīšanu īsti raiti nevedās. Toties dāvanas gan tika izdalītas visiem, kam tās pienācās. Lielajā dāvanu maisā bērniem dāvanas bija salikuši: Latvijas Bērnu fonds, Bērnu fonda ražotne Līvānos, Bērnu un jauniešu centra praktisko pulciņu dalībnieki, Preiļu rajona padome, Līvānu pilsētas dome, firma «EKO ZP», arī paši bērnu vecāki. Šajā pasākumā savu ieguldījumu deva arī Līvānu maizes cepuve, IU «Daugulis un Co», firma «Omega». Bērnu un jauniešu centrs izsaka pateicību arī Dainai Belova vecākiem, kuri Latvijas Bērnu fonda sarūpētās dāvanas atveda uz Līvāniem.

Daina Kursīte

Dibinās kopuzņēmumu «Preiļu linu fabrika»

Aizvadītā gada nogalē notikušajā Preiļu pilsētas domes sēdē pieņemts lēmums dibināt kopuzņēmumu «Preiļu linu fabrika», piedaloties diviem dibinātājiem — SIA RBKK un pilsētas domei, kurai piederēs 51 procenti statūtkapitāla. Pašreizējā linu fabrikas īpašuma vērtība, kā paskaidroja SIA RBKK īpašnieks S.Serkovs, kurš savulaik privatizēja Valsts Preiļu linu fabriku, esot 21 tūkstotis latu. Tā kā SIA RBKK domei ir parādā lielas naudas summas, dome kā savu ieguldījumu jaunā uzņēmuma statūtkapitālā varētu saņemt no SIA RBKK piederošā bijušās linu fabrikas īpašuma materiālās vērtības par 11 tūkstotiem latu.

Domes priekšsēdētājs O.Hļebņikovs un S.Serkovs apgalvoja, ka, izveidojot kopuzņēmumu ar pašvaldības līdzdalību, varētu dabūt linu fabrikas darbības atjaunošanai nepieciešamos 2 miljonus latu valsts investīciju veidā.

Karstais ūdens... tieši kanalizācijā

Domes sēdē akciju sabiedrības «Preiļu siera» ģenerāldirektors Jāzeps Šņepsts informēja deputātus, ka, apgādājot siera rūpnīcas dzīvojamā namu mikrorajonā ar siltumu un karsto ūdeni, akciju sabiedrībai esot lieli karstā ūdens zudumi. Piemēram, no 18. līdz 27. decembrim no sistēmas «pazuduši» 1920 kubikmetri karstā ūdens, kura sasildīšanai patērēta 141 gigakalorija. Jāzeps Šņepsts lūdza domes pašvaldības uzņēmumu speciālistus noskaidrot, kur karstais ūdens paliek. Ģenerāldirektors arī pieprasīja segt akciju sabiedrībai radītos zaudējumus no pilsētas budžeta.

Aizvakar rajona lauksaimniecības departamenta direktors Jānis Vucēns un viņa vietnieks, pilsētas domes deputāts Jānis Desainis «Novadniekam» pastāstīja, ka karstā ūdens «pazušana» siera rūpnīcas mikrorajonā esot atklāta. Daugavpils ielas 66. nama siltummezglā speciāli izveidota karstā ūdens ievadīšana... tieši kanalizācijā, proti — karstā ūdens padeves caurule profesionāli savienota ar kanalizāciju. Kā teica J.Desainis, tādējādi tikai vienā diennaktī vien kanalizācijā aizplūst aptuveni 12 tonnas karstā ūdens. Šo faktu konstatējusi komisija, kuras sastāvā bija Jānis Vucēns, Jānis Desainis, Jāzeps Šņepsts, pieaicinot klāt pilsētas domes izpildītāju Andreju Jaunkalni.

Par šīs «racionalizācijas» autoriem informēsim, kad būs notikusi pilsētas domes sēde.

A.Iļjina

PŪRĀ LĀDĒ

Veidojot «Pūralādi», esam iecerējuši aicināt skolotājus un ārstus ar padomiem vesela gara un veselās miesas veidošanai. Pirmajā reizē vārds Preiļu Valsts ģimnāzijas skolotājai Silvijai Kivko, — skolotājai, mātei, audzinātājai, kura ieguvusi autoritāti ar brīžiem, varbūt, netradicionālu pieeju audzināšanas darbam un priekšmeta — latviešu literatūras un valodas mācīšanai. Bet šoreiz — ne gluži par to. Drīzāk — pārdomas par ģimeni, bērniem mātes un skolotājas skatījumā.

Impresijas par mums pašiem

Aizskanējuši Ziemassvētki. Šācs jauns gads, bet vēl mūsos ir nepārvarama vēlēšanās sildīties tikko aizvadīto svētku gaismā, kas tik brīnišķīgi atmirzēja ziemas siltumā un klusumā. Ziemassvētki — mājas un ģimeniskuma svētki.

Ikdienas steigā un stresā, kad darbs dzen darbu, reizēm pat nepamanām cilvēkus, kas ir apkārt, aizmirstam ieskatīties cits citam acīs, pateikt miļu vārdu. Sak, gan jau paspēšu rīt. It kā gatavojamies kaut kam lielam, svarīgam. Bet vai par pašiem svētkiem nav skaistāki to gaidīšanas svētki? Vai mūsu miļums un sapratne nav vairāk vajadzīgi diendienā, ne tikai svētku reizē?

Klusais Adventes laiks cilvēkus vienmēr noskaņo romantiski, mazliet nostalgiski. Rodas vēlēšanās dziļāk ieskatīties sevī, citos — kāds esmu? Kādi esam?

***

Skolotājs — bezgala cēla profesija, tomēr nav noslēpums, ka tas nebūt nav ne romantiskākais, ne maigākais darbs. Ne tikai milzīgās pārslodzes dēļ, — nereti skolas darbi ievēlās līdz vēlām naktsstundām. Būtiskākais ir psiholoģiskais smagums — cik dažādi ir viņi — mūsdienu skolēni — maigi un agresīvi, radoši un pasīvi, saudzīgi un nežēlīgi. Viņos raugoties, mēs, skolotāji, nevaram nedomāt, vai vienmēr bērns ir savu vecāku spogulis? Kāpēc ābols reizēm tik tālu no ābeles aizkrit? Un tomēr katrs skolēns vispirms ir bērns (arī liels bērns!) — miļuma un labestības alkstošs.

«Daudz puļu prasa uzturēt dzīves dārzā tīrību no naida kaitēkļiem, no meliem, liekulības, taču ir skaisti to izveidot, kaut arī tas nebūtu lielāks par puķukastēm uz mana balkona,» tā reiz teica Z.Mauriņa. Kādu vidi mēs veidojam ar sevi? Garīguma, sapratnes, bet varbūt naida?

Skolotājs un skolēns, vecāki un bērni... mūžīgā tēvu un dēlu tēma. Jā, jaunajiem reti

pieņemams pieaugušo viedoklis, sak, jūs, vecīši, no dzīves jau neko nesaprotat. Un godīgi — vai mēs bijām savādāki? Bet vai uzskatu konfrontācija mūs tuvina? Tomēr ir lietas, kas nav piedodamas nedz lielajiem, nedz arī bērniem — tas ir garīguma trūkums, vienaldzība un ļaunums.

Jā, mēs varam gudri izrunāties un visu aizmirst. Bet varbūt pienācis laiks visiem, — skolai, vecākiem, arī pašiem bērniem sākt veidot, ne postīt to, ko Z.Mauriņa sauc par septiņiem pavēdieniem latviešu baltajās drānās: daiļums, darbs, zeme, miers, klusums, iežēla un spīts?

Lūk, tā būtu tēma, par ko mēs, sievietes, savā laikraksta lappusītē varētu runāt.

***

Klusais Adventes laiks. Cik svēts un svinīgs tas bija mūsmājās? Jā, daudzviet (arī manā ģimenē!) šīs četras Adventes svētdienas bija pašas — maigas, klusas, ar neiztrūkstošajām sveču liesmiņām, kopā pasēdēšanu, bez ārpaules trokšņa. Bet cik bija bērnu, kas tā arī neizjuta Adventes dievišķo gaismu! Bērnu, kam mājās ir gan tētis, gan māmiņa. Varam jau iedegt svečīti Adventes vainagā un bārt bērnu par nesekmīgām atzīmēm. Bet kur necieņa (varbūt ļaunums?) tiek sēts, tur tas tiek arī pļauts.

Ir garām laiks, kad man visa sapratne par bērniem, audzināšanu, vecāku un bērnu attiecībām bija glīti salikta «plauktiņos» — te balts, te melns. Pašas bērni ir likuši daudz ko pārvērtēt, tāpēc nu mēdzu teikt, ka visi plauktiņi ir sabrukuši, jo pārāk sarežģīta lieta ir savstarpējās attiecības.

Bet viena lieta man ir skaidra — mīlestība iespējama tikai tur, kur sēta. Bērni, kas mīlestību un labestību pret sevi ir saņēmuši ģimenē, spēj to izstārt uz ārpausli. Jā, šai kārdinājumu un ļaunuma pilnajā laikā ir grūti pateikt, kādi būs viņi — mūsu bērni. Pārāk nežēlīga

ir vide, kurā dzīvojam (varbūt paši to tādu padarījām?), pārāk tā mūs lauž un kropļo, bet labais, ko vairosim sevi, centīsimies ieaudzināt bērnos, taču nevar pazust nekuriem. Jā, daudzi var oponentēt — kurš tad mēs nemīlam savus bērnus? Tad jājautā, ko mēs saprotam ar mīlestību — visatļautību vai mērenu stingrību, rūpes tikai par bērna fizisko stāvokli vai garīga spēka došanu, mācīšanu dzīvot pēc bara vai pēc Dieva likumiem? Varbūt tā ir mīļaudzināšana?

Jā, tādu terminu neatrast gudrās pedagoģiskās grāmatās. Bet kā lai citādi nosauc patiesa miļuma apvestas savstarpējās attiecības ģimenē? Daži, skeptiski smīnot, teic, ka attieksmē pret bērnu tā ir lutināšana. Bet kā mēs, sievietes, pašas raudam, kad mūs nepalutina...

Bērniem, uzklaušot vecāku kārtējo «nē», šķiet, ka tas ir apliecinājums vecāku nemīlestībai pret viņiem. Cik tolerantiem būt attieksmē ar bērniem? Kas ir atļaujams, kas aizliegams, to izlemj ģimene pati. Domāju — vardarbībai, amorālismam, alkoholam būtu jāsakā skaidrs — «nē!».

***

Man allaž sāpīgi vērot bērnu atsvešināšanos no vecākiem jau pat pamatskolā. Pēcpusdienas, koncerti, tikšanās — cik bieži esam kopā ar bērniem? Reizēm šķiet, ka viss skolā darītais vajadzīgs tikai skolotājam un bērnam. Vai esat redzējuši, kādām acīm skatās bērniņš, kad Mātes dienas svinības nav, kam pasniegt pasgatavoto dāvanu? Šķiet, nekad neaizmirsīšu kādu zēnu, kas reiz teica: «Jūs, skolotāj, esat vienīgā, kas mani mīl...» Sāpīgi? Skūmj. Un tā, bērnam augot, vecāki ir retāk un retāk kopā ar viņu. Cik daudzi vecāki redz savus bērnus ģimnāzistus viņu brīvajā laikā? Jā, bērni teic — mammai nav laika. Varbūt. Tikai nesaprotu, kā var nebūt laika savam bērnam. Bet, ak vai, kā mums sāp, kad bērnam autoritāte kļūst iela,

Šodien pie jums, miļās lasītājas, dodas «Pūralāde» — lappuses sievietēm, par sievietēm.

Kāpēc tieši «Pūralāde»? Gribējās, lai vārds ir miļš un tuvs, un atgādina to, kas visu mūžu ir sievietei pie rokas. Šūpuli bērniņos uzceļ pēc dažiem vai vairākiem gadiem. Pie ratiņa biežāk piesēst vecmāmuļas. Abra ir ne jau katrā mājā, tāpat kā maizes cepamās sestdienas. Bet pūralāde ir katrā. Var jau to nosaukt par skapi, tīni, lielo grozu, vai vēl kā, bet tas ir tas, ko māte pildījusi pa gabaliņam. Kas kāzu vakarā krāsainiem dzīpariem tautu acis žilbinājis. Kur rītā noglabāts sakaltušo miršu pušķītis. Un kurā, redz, kā skrien gadi, mēs jau ieliekam pa skaistākajam gabaliņam meitas pūram. Kas ir latvietes pūralādē? Ne tikai tie vēdināmie un pārcilājamie, pēc dievkociņiem smaržojošie austie un šūdinātie, tamborētie, adītie gabali. Tur ir visa mūsu pieredze, mūsu tikums, mūsu miļums, mūsu maigums, mūsu sirsnība, mūsu prieks un mūsu asaras. Un tādu pūralādi pārcilāsim kopā — paskatīsimies, ko kura tajā glabā. Paldies pirmajam, kas šodien palīdzēja atvērt šo pūralādi. Ar jūsu visu palīdzību tā būs pilna un smaga — ar padomiem veselības saglabāšanā, bērnu audzināšanā, kulinārijā, rokdarbos, puķu dārziņa kopšanā, mājas uzturēšanā un citās dzīves jomās. Neesiet bargas, vērtējot šo pirmo «Pūralādi». Vairāk par kritiskiem vārdiem vajadzīgi jūsu ieteikumi, vēlējumi, ko un par ko rakstīt.

Atsūtiet vēstules ar ierosinājumiem!

draugi, kad vecāku padoms ir lieks. Kā tam turēties pretī? Šobrīd vēl nezinu.

***

Mēs, vecāki, allaž uzsveram, ka mācām un audzinām bērnus. Es ģimnāzistiem mēdzu teikt, ka mācos no viņiem, jo nereti daudz lietas viņi redz labāk kā mēs, gudrie pieaugušie. Katrā ziņā melus un liekulību bērns atšifrē ātri. Nevar mācīt teorētiski vienu, bet praksē rādīt ko citu. Vai būsīm apmierināti, redzot bērnu divas morāles: vienu svētku dienām, otru ikdienai. Nereti pati mājās sastopos ar iebildumu — neviena jau nav, neviens tak to neredz. Bet vai pašiem nevajag? Vai viss labais vajadzīgs tikai atrādišanai? Ir jābūt katrā ģimenē svētām lietām, kas nav citu apskatei domātas, varam saukt tās par ģimenes tradīcijām. Stipra ģimene, kur tās var saglabāt un iznest cauri paaudzēm. Ja nav? Ir jārada pašiem savi svētki, savas mīļdieniņas, ar kurām mūsu ģimene atšķirtos no daudzām citām. Ar prieku allaž vērojām dziedošās ģimenes. Cik mēs esam dziesmā «spietojuši» ar saviem bērniem?

***

Skolā diendienā nākas saskarties ar lietu, kas mums, skolotājiem, ir kļuvusi par problēmu, proti, aktīvie un neaktīvie skolēni. Tādi, kas prot un var sevi izteikt, un tādi, kas vienmēr un visur tikai klusē. Nezinu, bet šķiet, ka daudz «sabojājam» bērnus mēs paši — vecāki un skolotāji. Vai jau mājās, vēlāk bērnudārzā, skolā allaž bērns netiek lauzts — dari tā! domā tā!? Rezultāts? Baidīgums, mazvērtības sajūta, nereti pat agresivitāte.

Jau mājās mums jāveido bērnam domu plašums, jārosina iztēle un izdoma. Brauksim ekskursijās, iesim pārgājienos ar bērniem un runāsim par to, kas redzēts, pārdzīvots! Nonācis skolā, šāds bērns būs tikai ieguvējs. Laiks būtu atnest domu, ka skolā svarīgas tikai zināšanas (domājam — atzīmes). Bērnam būtiskākas ir prasmes un iemaņas, t.i., spēja ātri un elastīgi izmantot iemācīto.

***

Vēl smaržo eglītes, vēl nav aizmirsts kopā ar bērniem cepto piparkūku aromāts, bet pie durvīm jau klauvē jauna darbadiena.

Neļausim steigai un ikdienai iznīcināt labo un skaisto mūsos un mūsu ģimenēs!

Ignorēsim apkārtējo nevērtības, ja nespējam tās izmainīt!

Nepaklausīsimies ārējam spožumam un iznīcībai!

Būsīm laimīgi savās ģimenēs!

Silvija Kivko,
Preiļu Valsts ģimnāzijas latviešu valodas un literatūras pedagoģe

Attēlā: Kaspars, Zane un māmiņa Silvija.
I.Pliča foto

Kad gadumijas rūpesti laimīgi garām, bet ziema pašā vidū, istais laiks pa garajiem vakariem uzmagot sev vai kādam ģimenes loceklim siltu, mikstu jaku, svīteri, šalli.

Preiļos veikalā «Ģimenīte» nopērkama dzija, no kuras burvīgus apģērba gabalus var izmeistarot katra, kas prot vien tik daudz kā no kreisās uz labo adāmadatu nokļūt, izadot vienkāršu labisku vai kreilisku valdziņu. Varbūt jūs gribētu, lai jaunais džemperis būtu līdzīgs draiskas lapsas rudajam kažokam, bet varbūt — kā salījuša un ar fēnu izžāvēta raiba gaiļa rota? Varbūt kaut ko mierīgāku — kā mākoņu blīvajām cilpiņām piemezglotas pirmslietus debesis? Bet varbūt pavisam maigu rozā vai bēškrāsas adījumu ar dažiem raibumiņiem kā nejašu otas pieskārienu?

Veikalā «Ģimenīte» bez dzijas vēl pārdod uzņēmumu — «Lauma», «Rīgas adītājs», «Rita», Igaunijas «Marats» precī. Starp citu, kad Bronislava Zarāne vēlējas noīrēt šīs telpas no Preiļu Romas katoļu draudzes, dekāns Jāzeps Gugāns izrādīja laipnu pretimnākšanu ar noteikumu, ka šeit būs kvalitatīvi organizēta tirdz-

niecība bez sabiedrību degradējošām precēm un bez alkohola.

Bronislava Zarāne ir starp retajām sievietēm uzņēmējām Preiļos. Viņas ceļš līdz savam veikalam aizritējis visu acu priekšā — būdama pēc profesijas precīne organizatore, piecpadsmit gadus nostrādājusi tirdzniecības sistēmā, kad nodalījuma likvidēja, bija jāizvēlas — strādāt lauku veikalā, vai kādu brīdi palikt bez darba, vai arī... Viņa riskēja sākt no nulles. Bankā sadabūja kredītu, tobrīd no zivīm tukšajā tīrū pamanīja šo izdevību, un divas ziemas ar zivju tirgošanos, netaupot savas rokas, kas cieta gan no ledainā sasaluma, gan no asajām spurām, gan sāļjuma, gan pastāvīgā slapjuma, pelnīja ģimenei, atlika latus aizdevuma dzēšanai un neatlaidīgi un apņēmīgi gāja uz izvīzītu mērķi.

Veikals atkal lika sākt no nulles. Ar jaunu kredītu, kurš vēl nav dzēsts, ar iekārtošanas darbiem, ar sakaru dibināšanu, partneru un kontaktu meklēšanu.

— Mazajiem uzņēmumiem ir ļoti grūti attīstīties, — saka «Ģimenītes» īpašnice. — Ir gandrīz neiespējami dabūt kredītu, jo nav ko iekļāt.

□ Māmiņ, izlasi to man!

Anna Brigadere

Mūs' brālītis

Skatat, ļaudis, re, kur cēls,
Re, kur dižens iet mans dēls!

Tēva lielās postalās
Pasauli viņš apbraukās.

Satis zemi kamolā,
Iesies mātes lakatā.

Savērs visas zvaigžņu dūjas
Vectēvam pie garās nūjas.

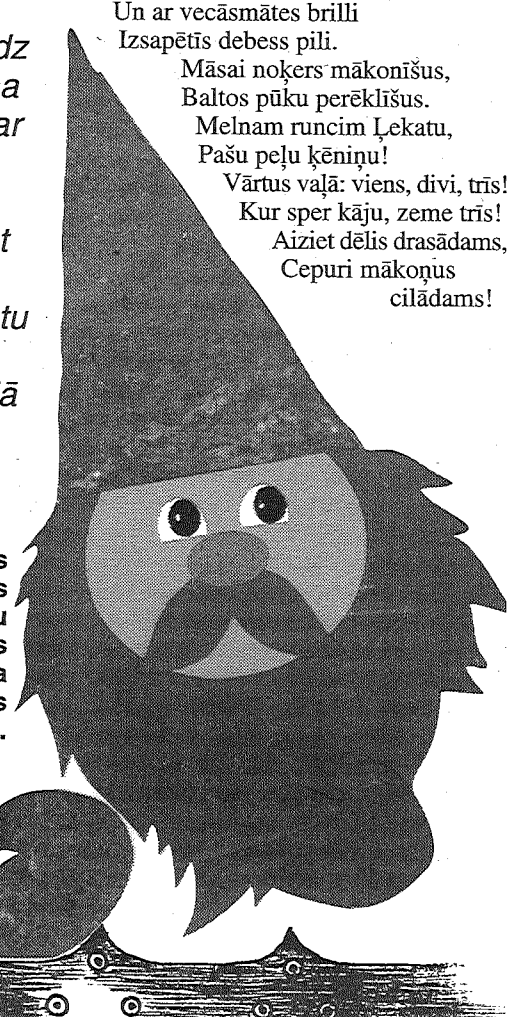
Un ar vecāsmātes brilli
Izsapētīs debess pili.

Māsai noķers mākonīšus,
Baltos pūku perēklišus.

Melnam runcim Ļekatu,
Pašu peļu ķēniņu!

Vārtus vaļ: viens, divi, trīs!
Kur sper kāju, zeme trīs!

Aiziet dēlis drasādams,
Cepuri mākoņus
cilādams!

Bet šis rūķis
ir tapis
Preiļu bērnu
un jaunatnes
centra
zīmēšanas
pulciņā.

«Ģimenīte» — ģimenei

— Kā sievietei uzņēmējai kļājas mūsdienu apstākļos, kad vīrieši daudz ko nokārto un sarunā vieglāk un ātrāk, arī pie kopīgas pudeles?

— Man ir solidi sadarbības partneri, esmu ieguvusi viņu uzticību. Ar viņiem ir normāli kontakti. Cita lieta, kas sievietei uzņēmējai rada grūtības, ir tas, ka viņa nevar rēķināties ar savu laiku, viņai maz laika atliek mājai, bērniem, vai arī, ja ir laiks, tad vairs nav spēka. Ģimenes vajadzības man pagaidām jāpakļauj veikalā interesēm. Es nevarētu sekmīgi darboties, ja man nepalīdzētu vīrs Aivars, ja mana māte nebūtu tā, kas parūpējas par siltām pusdienām mazajai meitai pēc skolas, ja viņa neklātu galdu un nevāktu visus kopā svētku reizēs, vai tās ir Lieldienas, vai Ziemassvētki vai kādi citi.

Daudz laika vajag, lai atrastu vietas, kur precī iepirkt izdevīgāk. Tas nozīmē — mūsu pircējiem lētāk. Es labi redzu, ko cilvēki, pārsvarā sievietes, vēlas pirkt mūsu veikalā, — audumus, gultas veļu, aizkarus, galdautus. Tajā pašā laikā veikalam nav tik daudz līdzekļu, lai to piepildītu stāvgrūdām. Jo arī pirktpēja ir zemāka nekā vēlēšanās. Uz veikalu nāk ļoti daudz skolas vecuma meiteņu, kas šeit meklē un arī atrod dažādas dzijas, ko prasa skolā rokdarbu stundās, jaunrades pulciņos. Pricējos, redzot, ka meitenes joprojām turpina no mazām dienām apgūt izšūšanu, aušanu, tamborēšanu. Diegu skapis ar visu toņu dzijām maksā gandrīz tūkstoti, tomēr kaut ko no šī skapja jaunajām rokdarbniecēm cenšos atvest.

Daudzas pircējas izmanto «Laumas» katalogu un pasūta veļu sev milamā krāsā, vajadzīgā izmērā. Par šo pakalpojumu neņemam naudu, arī pacietīgi pagaidām, ja prece ir pienākusi, bet pircēja vēl krāj latīņus. Pirms jaunā mācību gada skolas pirka aizkarus, nereti nācās pagaidīt, kamēr nācām savāca no skolēnu vecākiem.

Bronislava Zarāne ir māte ne tikai Ilzei, kuras skolāšanās norit vēl tepat Preiļos, bet arī Gunāram, gudram puisim, kurš Latvijas universitātē iestājās bez eksāmeņiem un ārpus konkursa ar ļoti augstu ballu skaitu, vērtējot pēc atestāta. Ko nozīmē studenta dzīve liepilsētā, tālu no mājām, šodien rūgti iepazīš daudzi vecāki. Ja rīdziņki pēc lekcijām dodas pie siltā ģimenes zupas katla, tad latgaļu puisim ar visai patukšu mačiņu izsalkuma remdēšana izmaksā dārgi. Stipendija — 7,50 lati, no kuriem 2,50 lati jāsamaksā par kopmītnēm, bet mēneša biļetei sabiedriskā transportā — 6,50 lati vairs neatliek. Lekcijas notiek dažādās Rīgas vietās. Nerunājot nemaz par uzturu un apģērbu, ļoti daudz naudas vajag mācību līdzekļiem, grāmatām, datoriem, pie kuriem praktizējas, biļetei uz māju. Latgaļu gaišākajiem prātiem vienmēr bijis grūts ceļš uz izglītību, laikam tāpēc viņi veidojas ar stingrāku raksturu, mērķtiecīgāki. Arī Gunārs, pārbraucot brīvdienās, vienu no tām parasti pilnībā pavada mācībās.

— Ir sācies jaunais gads, un jums novēlot īstenot visu iecerēto sortimenta paplašināšanu un citās jomās, gribu pajautāt, ko jūs vēlētu mūsu lasītājiem, mūsu rajona sievietēm? Varbūt — ieteikumu, kā viņām kļūt par uzņēmējām?

— Es to nemaz negribētu novēlēt — negulētas nakts un uztraukumu, pārmērīgas darba spējas, enerģijas patēriņu, atteikšanos no daudz kā. Labāk, lai viņām būtu stiprs balsts, lai viņas varētu būt sievišķīgi vājas.

Pricēšos, ja būt sievišķīgām palīdzēs «Ģimenīte» nopērkamas lietas, un ja sievietes varēs atļauties tās nopirkt.

Attēlā: Bronislava Zarāne piedāvā precī.

J.Silicka foto

Sakasnītis

Ziemas nakts

Ziemas nakts ir atnākusi,
Pār zemi salto.
Sniega mātes baltā sega spoži vizuļo,
Debess namā mēness spīd —
Apaļais un spožais.
Ciešāk ieskatoties, redzu:
Mēness smaids,
Savas zvaigznītes man raida.
Visas spožas zvaigznītes —
Ir mēness draudzenītes.
Bet pa ledu deju lēni —
Pasaku un teiku tēli.
Kā lai šādā naktī aizmiegt,
Kā lai skaidus sapņus redz?
Nevajag —
Nakts pati ir sapnis,
Sapnītis visskaistākais.

Zane Krasnais,
Preiļu 1. pamatskolas
7.c klases skolniece

Otro dien' — māļu malt,
Trešdienā lietišķā lija,
Tad pie drēbju būķēšanas,
Ceturtdien siltā saule,
Tad pie siena grābstīšanas,
Piektdienā maizi cepu,
Sestdienā sviestu taisu,
Svētdien gāju baznīcā
Dieva vārdus klausīties.
Kurš vēl zina?
Pirmo dienu kazu kāvu,
Otro dienu nodirāju,
Trešdien gaļu izvāriju,
Ceturtdien apēdu,
Piektdien ādu izgēreju,
Sestdien šuvu kažociņu,
Svētdien gāju baznīcā,
Jauns kažoks mugurā.
Bet lielais ozols pats?
Gads.

(Slota)

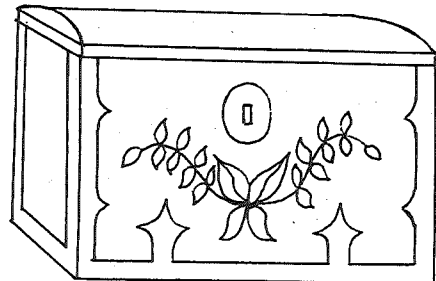
Atmini manu mīklu:
Dzimentene man bērza galā,
Tomēr mājās strādāju,
Kur vien sāku kādā malā,
Visur taisu spodrumu.
Tā jau slota irā,
Ar ko kulu tīra.
Ar ko dod pa ribām
Mums par alaidnībām.
Tas ir pumpušu pirkts,
Puikas dar' tas žirgtus,
Sliņķi ja tie irā.
No laiskuma tīra!

□ Mazajiem lasītājiem

Krēslas stunda — mīklu stunda

(Gads)

Atminat manu mīklu:
Liels ozols ar divpadsmit zariem,
Katrā zarā pa četras ligzdas,
Katrā ligzdā pa septiņi strazdi,
Katram strazdam savs vārds.
Minu, minu, ko es minu?
Kas tie tādi divpadsmit?
Zinu, zinu, nu es zinu —
Mēneši ir divpadsmit.
Katram četras nedēļas.
Redzat, ka man neviļas!
Kas tad tie par strazdēniem?
Zinu visiem vārdus tiem:
Pirmā diena, otrā diena,
Te trešdiena, ceturtdiena,
Te piektdiena, te sestdiena,
Pēdīgā — svēta diena.
Ko jūs man maksāsiet,
Es nedēļu izdziedāšu?
Pirmo dien' — rijas kult,

Mazi bērni, maza rūpe, lieli — liela rūpe

Mazi bērni, maza rūpe, lieli — liela rūpe. Cik tas ir pareizi, to zina ikviens, kura bērni pa vienam sāk izlidot no dzimtas ligzdas.

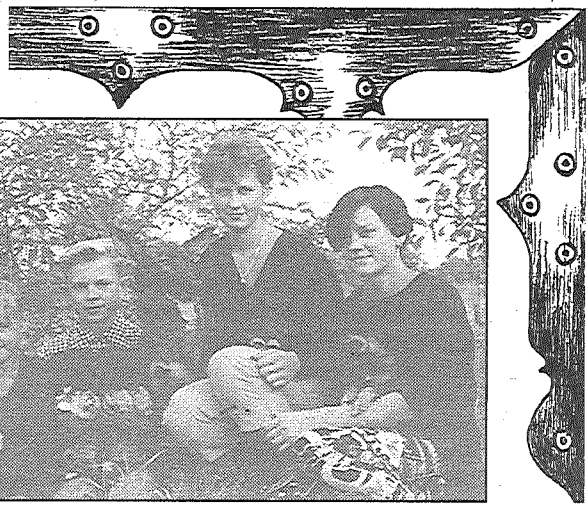
Galēnos dzīvo kāda kupla ģimene — Valijai un Albertam Valaiņiem ir pieci bērni. Solvita jau studē Jelgavas Lauksaimniecības universitatē pārtikas tehnologos. Māmuļa ar rūgtumu stāsta, ka meitenei gads bija jāizlaiž, jo studijām pietrūka līdzekļu. Solvita nācās pastrādāt. Viņa pieradusi būt neatkarīga. Astrīda jau absolvējusi Aizkraukles profesionāli tehnisko skolu, tagad gadu vēl mācās vakarskolas dienas nodaļā, lai būtu iegūta pilna vidējā izglītība. Bet darba nav. Astrīda saņem bezdarbnieces pabalstu un pamazām pierod pie topošās ģimenes, pie vīra vecāku saimniecības.

Mātei visvairāk raižu par Jāni, kurš mācās arodskolā Cēsis un būs galdnieks. Pašlaik jāiziet prakse. Meklējuši iespēju visās vietās, kur nodarbojas ar kokapstrādi, bet nekur lieku darbaroku nevajag. Pat tādu, kādas ir Jānim. Pagājušajā gadā notika plašs konkurss arodskolu audzēkņiem «Krēsls-96», par to rakstīja presē, rādīja televīzijā. Arī uzvarētāju — Jāni Valaini, kurš šajā Latvijas profesionālās izglītības valsts mācību iestāžu audzēkņu konkursā ieguva Latvijas amatniecības kameras Goda rakstu, «Grand Prix», kā balvu — frēzi. Un kura darināto krēslu apbrīnoja visi, kas to redzēja. Izrādās, tik talantīgu un spējīgu puisi pat uz prakses laiku nevajag nevienā uzņēmumā. Tajā pašā laikā, strādā vai nestrādā, par prakses laiku katru mēnesi skolai jāmaksā 15 lati.

Viktors un Ilze pagaidām vēl ir Galēnu pamatskolas audzēkņi, vakaros viņiem uz plīts vienmēr kaut kas atrodams, bet palaižot Jāni uz skolu, māte viņam ik nedēļas var

iedot tikai 5 latus, kuros ieskaitāmi vēl ceļa izdevumi. Dažreiz to pašu piecīti dēla palaišanai uz skolu nākas no kāda aizņemties, jo bijusi kolhoza grāmatvede šodien darbu atradusi tikai skolā — par internāta naktsauklīti, bet vīrs kļuvis bezdarbnieks.

Jā, Valijas sapnis piepildījies, viņa jaunībā domāja par pieciem bērniem. Tajos gados, kad viņi nāca pasaulē, — bija viss, pārticība, cerība. Galvenais — iespējas mācīties katram, kurš to vēlas. Šodien Valijas ģimene ir uz nabadzības sliekšņa. Arī ar tiem sešiem hektāriem zemes, govi, teliņu, sivēniem. Mājās esošie ir paēduši, bet uz skolu no sivēna gabalu nenogriezīši. Arī ar drēbēm ir trūcīgāk, tas pats vien tiek pāršūts, apgriezts uz otru pusi, bet ar apaviem tā nevar. Jāzūtur arī dzīvoklis. Nelaimīgā kārtā nodegusi tēva māja, jaunu uzcelt ar šādiem vien ienākumiem nav ko domāt, tāpēc nekur nevar palikt no daudzdzīvokļu nama šaurības.

— Ir sāpīgi, — saka Valija, — ka reizēm televīzijā dzird pārmetumus, ka Latgalē daudz bērnu, ka neprot dzīvot, ka bērni noklūduši. Mēs ne no viena neko nelūdzam, tiekam galā ar saviem spēkiem. Taču bērni vēlas izmācīties, iegūt profesiju. Kas gan šajā tukšajā Latgalē, pamestajās mājās, nekoptajā zemē pēc gadiem strādās un dzīvos, ja ne mūsu pašu bērni? Kaut solīti izglītības ziņā valdībai tomēr būtu jāpaiet pretī mūsu jauniešiem.

— Mūs bieži uzskata par bagātiem tie kaimiņi, kuri nodzēras un neviņo ne māju, ne sevi apkopt. Viņi saka, re, kā tie jūsu bērni staigā, kā puķes. Ne jau bagāti, bet izmazgātām un tīrām drēbēm gan, — saka namamāte.

Attēlos:

● Valija Valaine rāda meitas austo segu.

J. Silicka foto

● Valaiņu bērni kopā ar miluli Fantu un viņas bērniem. Foto no ģimenes arhīva

Sniega rozes kopēja

Baltiem, purpursarkanīgiem vai dzeltenīgi zaļiem ziediem no decembra līdz pat aprīlim zied maigās Viduseiropas meita — sniega roze. Vēl to sauc par Ziemassvētku rozi, jo tā mēdz uzdziedēt uz šiem svētkiem.

Sniega roze ir arī Intai Usānei, gan savulaik iestādīta mātes dārzā Sutros un vēl nepārvesta uz Galēniem, kur iesakņojusies pati Inta. Balto ziemas rozi Inta pārvedusi no Bulduriem, kur mācījās daiļdarzniecības amatu. Tomēr dzīve iegrozījās pa savam, Inta apprecējās, pasaulē nāca bērniņi, pa to laiku arī šāds amats pagastā vairs nebija vajadzīgs. Kad kultūras nams palika bez vadītāja, pagasts izsludināja konkursu uz šo vietu. Starp pārējiem konkurentiem par labāko tika atzīta Inta Usānes sagatavotā programma kultūras darba organizēšanai. Un tā, Inta Galēnu pagasta ļaudīm ik pa laikam atgādina sevi ar vienu vai otru sarīkojumu, bet pati gan jūtas tīri neapmierināta, ka reizēm ļaužu iesūmošana un nevēlēšanās izlist ārpus četrām sienām ir tīri apbrīnojama. Tomēr Inta ļoti, ļoti tic, ka ir vajadzīgs tas mazais gaisūmiņš, kas ielīst sirdī un dvēselē pēc tādās svētdienīgas kopā pabūšanas un izlustēšanas.

Ar Intu šoreiz tikos ne tādēļ, lai pārrunātu, kā tas ir, būt ekspluatācijā nelietojamā kultūras nama saimniecei, bet lai pajautātu, kā klājas māmiņai ar trīs maziem bērniem, pulciņu, kādu pēdējos gadus var atļauties ne jau vairums māmiņu. Sešgadīgais Āris, piecgadīgais Gatis un pusotru gadu vecā Lāsma nākuši pasaulē šajos pēdējos gados, kad kopumā ģimeņu materiālais stāvoklis, īpaši Latgalē, ir krasi pasliktinājies. Un tomēr šī ģimene pieder pie tām, kurās valda sīkstums, izturība un optimisms.

— Kad jūs pieteicāties atbraukt uz jautājāt par problēmām, mēs ar vīru pēc tam pārrunājām — kādas ir mūsu problēmas. Nav mums to. Mums abiem ir darbs, mums abiem ir algas, mums ar to ir jāiztiek.

Arī bērniņu nākšana pasaulē un pirmie mēneši Intai pagājuši samērā viegli. Piedze krājusies ātri, un tikai pirmajā nakstī pārbraucot no dzemdību nodaļas ar mazo Āri, visi mājās esošie divdesmit autiņi bijuši slapji. No agras bērniņas Inta bija sasapņojusies par dvīņiem, vēlāk, ieklausoties pediatru padomos, uzzinājusi arī,

ka jo mazāka gadu starpība starp bērniem, jo mazāk viņi mokās ar greisirdību, tāpēc abi ar vīru Jāni ļoti, ļoti gaidījuši otro bērniņu. Un tad, kad bija divi puisēni, gribējās arī lellīti — māsiņu, un tā arī nāca. Ģimenē jābūt trijiem bērniem, — domā Inta.

Ar siltām jūtām viņa joprojām atceras dzemdību nodaļu Preiļos, par kuru iepriekš bijusi saklausījies tikai sliktu vien, ka pat baidījiesies braukt. Taču satapusi ļoti jaukas un labsirdīgas vecmātes, labestīgu attieksmi.

Smaržo āboli, smaržo Intas ceptie cepumi, sausie vasaras ziedi un visdažādākie istabas augi kultūras nama kabinetā ienes mājīgumu, un Inta iegrimst pārdomās par ģimeni.

— Man ir labi tāpēc, ka man ir labs vīrs, mūsu bērnu tētis Jānis. Bērnu gaidīšanas laikā man nebija sliktu emociju, man nebija jābaidās, ka vīrs var atnākt piedzēries. Es nevaru iedomāties, kā tas būtu, ja vīrs plēģurotu. Pret mani labi vienmēr ir attiekušies vīra vecāki, varbūt, kopā dzīvojot, rastos problēmas, kā tas ir starp dažādām paudzēm. Mēs dzīvojam savā dzīvoklī, tomēr tikai divu kilometru attālumā un vienmēr, kad ir vajadzība, vīra vecāki pieskata bērnus. Īpaši vīratēvs, kas veselības dēļ paliek ar mazaļiem, kamēr mēs trijātā — es ar Jāni un viņa māte veicam lauku darbus, kas lielā mērā nodrošina arī mūsu pārtikšanu.

Tā kā bērniņus gaidot biju mierīga, arī

viņi paši, pasaulē ienākuši, nemojca mani ar raudāšanu pa naktīm vai dienas sajakšānu ar nakti. Tas, cik bērnu ģimene var atļauties, atkarīgs no tā, kāds ir viņu tēvs. Man ir palaimējies, — saka Inta.

Vēl viņa saka, ka ļoti labvēlīga attieksme valda darbavietā, kur nav jāatsēž noteiktās stundas, jo kultūras dzīves organizētājs savu tāpat atstrādā — rīkojot, sacerot scenāriju, ko var veikt arī mājās, vai tajās stundās, kad bērnus pieskata tētis, kurš strādā par kurinātāju skolā.

Inta saka, ka viņa nebūt nav ideāla saimniece un neuzskata, ka jānogurst skrienot pakal pēdējam puteklītīm, vai jāklīdz uz bērniem par nenoliktām rotaļlietām. Mājās jāvalda mājīgumam, nevis jāpakļaujas lietām. Šo laiku viņa labāk ziedo paliekošākām vērtībām. Kad Āris bija maziņš, vīramātes mājās izvilktas stelles, Inta noaudusi tautiskos brunčus un aizkarus. Svārkus velk, dziedot folkloras ansambli «Vidsmuiža». Pati pieada zeķes visai ģimenei, sašuj ko bērniem vai pati sev. Tagad esot tik liela piegrieztņu izvēle, vajagot tikai šūt, ieteic Inta.

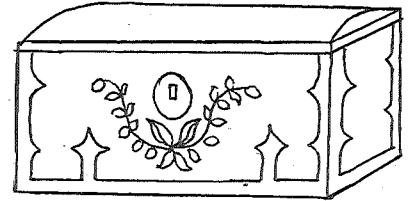
Un nekur nav palikusi Intas pati lielākā aizraušanās — puķes. Viņai esot gladiolas no Vēriņa, tulpes, krokusi no Rukšāna — dārkopju aprindās populāriem ļaudīm, Petrovska irisī, «Pūres» zemenes. Gladiolas — vismaz 50 šķirnes. Lepnums — 11 šķirnes lielo, cildeno dārza irisu.

Kā šalčoša, kupla jauna liepa ir šī jaunā sieviete savā skaistajā, sakārtotajā dzīvē. Labestīga. Ar siltiem vārdiem citiem un par citiem — par vīru, bērniem, vīra radiem, darbabiedriem.

* * *

Bet sniega roze? Tā jāstāda kā visas ziemeļcietes — rudens pusē — augustā, septembrī. Vīrsū jāuzgāj kāds grozs, vai kas cits, lai tad, kad visapkārt ir baltas kupenas, to vieglāk būtu ieraudzīt. Sniega roze pārsteigs ar ziediem pašā ziemas nīkumā. Tā ziedēs ilgi, ja augsnī kalķos un nodrošinās ar barības vielām.

Un tomēr, arī sniega roze mil būt piesegta un izjust rūpību par sevi. Drīz Inta arī savu sniega rozi pārvedīs uz Galēniem.

Ārija Elksne

Visu mūžu es ceļu māju.
Tas ir sievietes sensenais amats.
Ceļu smiedamās,
Ceļu rādamās,
Ceļu, gaužas asaras raudādama.
Ai, cik vēji ir kāri uz siltumu,
Kuru sargāju es!
Kā viņiem gribas to azotē iebāzt
Un svilpojot projām nest!
Visu mūžu es ceļu māju,
Lai jums kur palikt būtu.
«Nekur nav tik labi kā mājās!»
jūs sakāt,
Un atkal es stipra jūtos
Un neticu saldajai čigānu
dziesmai,
Kas vilina projām iet.
Smaržo pīrāgi, un uz palodzes
Mājas svētība zied.

ANEKDOTES

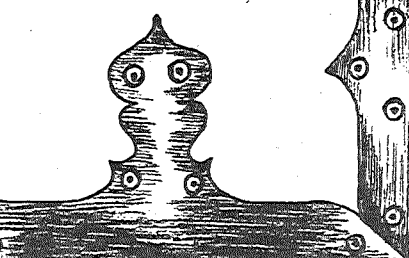
— Dzirdēju, jūs esot nopirkuši govi.
— Jā.
— Esat apmierināti?
— Visumā jā. Katru dienu viņa dod deviņus litrus piena.
— Ko darāt ar pienu?
— Trīs litrus izdzeram paši, bet desmit pārdojam.

***

— Tēti, aiziesim, lūzdu, šovakar uz cirku!
— Nav laika, dēliņ.
— Puikas stāsta, ka tur kaila tante vingro uz tīģera muguras.
— Labi, aiziesim. Sen neesmu redzējis tīģeri.

***

— Man viss apnicis, — žēlojas paveca mājkalpotāja. — Diendienā viens un tas pats: «Jā, madam!», «Jā, madam!», «Jā, madam!».
— Man arī viss apnicis, — atbild viņai jauniņā mājkalpotāja. — Man tāpat katru dienu jāatkārto: «Nē, mesjē!», «Nē, mesjē!», «Nē, mesjē!».

VIETĒJĀS ZIŅAS

Grūti, bet cilvēki meklē izeju

◆ Saunas pagasta padomes priekšsēdētāja Emilija Kokorīte uzskata, ka aizvadītais gads nav bijis vienkāršs.

Dažiem pagasta cilvēkiem izdevies sākt uzņēmējdarbību vai to turpināt. Valdis Svalbs izveidoja individuālo uzņēmumu un nodarbošies ar kokapstrādi. Frizieres pakalpojumus veiksmīgi sniedz Silvija Svalba. Arnis Pauniņš, kurš dzīvo Smelteru pusē, privatizēja gateri un arī nodarbošies ar kokapstrādi.

Uz jaunām telpām pārcēlās bibliotēka, medpunks. Tagad šīs iestādes atrodas bijušajā bērnodrāzē. Mācību gadu jaunās telpās sāka četras Salas pamatskolas klases. Tur izvietots arī darbmācības kabinets.

Pagasta padome organizēja konkursu «Sakoptākā lauku sēta». Novembri notika balle, kurā apbalvoja uzvarētājus. Pirmo vietu ieguva Andra Kessa ģimene.

Attīstās lauku tūrisms

◆ Pēc Rušonas pagasta padomes priekšsēdētāja Arvida Soldāna domām viens no spilgtākajiem notikumiem 1996. gadā pagasta lauku dzīvē bija kinorežisora Jāņa Streiča jubilejas svinības Gailīšos.

Par svarīgu notikumu pagasta vadītājs uzskata arī pašvaldības stenda sagatavošanu izstādei, kas notika rajona padomē un bija veltīta Latvijas Republikas proklamēšanas svētkiem — 18. novembrim. Pagasta cilvēki aktīvi iesaistījās konkursā «Sakoptākais pagasts».

Uzņēmīgāk sāk darboties kokzāģētavas, kas atrodas pagasta teritorijā, attīstās lauku tūrisms. Ar tūrismu līdz šim veiksmīgi nodarbošās tikai viena ģimene, bet turpmāk to mēģinās attīstīt vēl vairākas citas.

Svin kāzas, krustības

◆ Stabulnieku pagasta padomes priekšsēdētāja Monika Litauniece ir pārliecināta, ka šogad dzīve virzīsies uz labo pusi.

Ja tiek svinētas kāzas un dzimst bērni, tad cilvēki domā par nākotni. Aizvadītajā gadā piedzimuši 16 bērni, svinētas vairākas nekad desmit kāzas.

Par Stabulnieku pagasta cilvēku uzņēmību liecina tas, ka katrā sādžā cilvēki būvējas. Ceļ jaunas dzīvojamās mājas, šķūņus, kūti, pagrabus, pirtinas.

A.Iļjina

Spartakiāde gada garumā

◆ Noslēgsies rajona policijas nodaļas iekšējā spartakiāde, kas sākas 1996. gada janvārī un turpinās visa gada garumā.

Sacensības notika septiņos sporta veidos. Interesanti, ka spēcīgākie slēpotāji no policistu vidus izrādījās nevis Aglonā, no kurienes nāk daudzi rajonā pazīstami slēpotāji, bet gan Līvānos.

Galda tenisā nepārspēti palika Preiļu apvienības «Apsardze» komandas spēlētāji. Kārtojot fiziskās sagatavotības kontroles normatīvus roku saliekšanā un iztaisošanā balstā guļus, nekādas cerības uzvarēt pārējiem neatstāja kriminālpolicijas sevišķi svarīgo lietu inspektors policijas majors Romāns Melnis. Viņš izpildīja šo vingrojumu ... 400 reizes.

Peldēšanā labākos rezultātus guva ceļu policijas komanda. Arī svaru bumbas celšanas sacensībās un futbolā nepārspēti bija ceļu policijas puīši. Likumsakarīgi, ka kopvērtējumā nodaļas spartakiāde viņiem ir pirmā vieta. Otrajā vietā simboliskā vadības komanda, bet trešajā — Līvānu policijas iecirkņa darbinieki.

Sanāksmē Ludzā

◆ 20. decembrī Ludzā notika Latgales reģiona policijas nodaļu priekšnieku, Latgales reģiona robežapsardzības spēku bataljonu priekšnieku un muitas darbinieku kopīga sanāksme.

Tajā sprieda par promejošā gada darba rezultātiem, par svarīgākajām ikdienas problēmām, kas vistiešāk skar robežapsardzību. Lieta ir tāda, ka ar nākamo gadu robežapsardzības spēki tiks iekļauti Iekšlietu ministrijas sastāvā, kā tas ir lielākajā pasaules valstu daļā. Sanāksmes dalībniekiem bija dota iespēja izbraukt uz robežu un pašiem pārliecināties, cik daudz jau ir izdarīts, lai robežu nostiprinātu.

L.Kirillova

Jauni transportlīdzekļu reģistrācijas noteikumi

No 1997. gada 1. janvāra stājas spēkā jauni Satiksmes ministrijas apstiprinātie «Transportlīdzekļu reģistrācijas noteikumi», kuri izstrādāti, pamatojoties uz Ministru kabineta 1994. gada 30. augusta noteikumiem Nr. 169 «Par ceļu satiksmi». Transportlīdzekļu reģistrācijas noteikumi būtiski nemaina līdzšinējo transportlīdzekļu reģistrācijas kārtību. Tie galvenokārt apkopo un sistematizē jau pastāvošās normas. Tomēr noteiktas arī vairākas būtiskas izmaiņas, kurām transportlīdzekļu īpašniekiem vajadzētu pievērst uzmanību.

Vairākas izmaiņas skar transportlīdzekļu pārbūvi. Jebkuras, pat šķietami nenozīmīgas transportlīdzekļa konstrukcijas izmaiņas gadījumā tā īpašniekam pirms pārbūves veikšanas noteikti jāierodas attiecīgajā CSDD tehniskās apskates punktā, lai noskaidrotu, vai šādas izmaiņas drīkst izdarīt, un saņemtu rakstisku atļauju. Aizliegta ir vieglo automobiļu un autobusu virsbūves, kā arī kravas automobiļu kabīnes maiņa pret cita modeļa virsbūvi vai kabīni. Piemēram, automobiļim VAZ-2101 uzstādīt VAZ-2106 virsbūvi nedrīkst.

Jāatzīmē, ka virsbūves maiņas vai transportlīdzekļa pārbūves gadījumā izlaiduma gads reģistrācijas dokumentos netiks mainīts.

Transportlīdzekļu izgatavošanas nosacījumi tagad ir vienādi gan to sērijveida ražošanai, gan izgatavošanai vienā eksemplārā. Visos gadījumos nepieciešama tehniskās dokumentācijas izstrādāšana un saskaņošana atbilstoši noteiktajiem standartiem.

Lai transportlīdzekli norakstītu, kā arī lai saņemtu izziņu par numurēto agregātu piederību, transportlīdzekli vairs nevajadzēs uzrādīt agregātu numuru salīdzināšanai.

Norakstot transportlīdzekli, tā īpašniekam tiek izsniegts speciāls dokuments — apliecinājums par transportlīdzekļa norakstīšanu.

Iesniedzot dokumentus juridiskām personām piederoto transportlīdzekļu reģistrācijai, doku-

mentu iesniedzējam jāuzrāda sava personas pase un īpašnieka izdota pilnvara. Juridiskās personas zīmogs reģistrācijas pieteikumā var arī nebūt. Gadījumos, kad juridiskā persona reģistrē transportlīdzekli savā īpašumā vai arī kad mainās juridiskās personas adrese vai nosaukums, jāuzrāda uzņēmuma reģistrācijas apliecība (vai cita statusu apliecināšanas dokumenta) oriģināls un jāiesniedz kopija.

Gadījumos, kad transportlīdzeklis tiek nomāts no ārvalsts īpašnieka vai arī nomas līgums starp divām Latvijas Republikas juridiskām personām reģistrēts asociācijā «Latvijas Auto», kā arī lizinga gadījumā transportlīdzekļa reģistrācijas apliecība norāda gan iznomātāju, gan nomnieku.

Transportlīdzekļa reģistrācijas apliecības nozaudēšanas gadījumā īpašniekam vairs nav iepriekš jāņem pagaidu reģistrācijas apliecība. Uzreiz tiek izsniegta pastāvīgā reģistrācijas apliecība, taču par to būs jāmaksā piekārtā apmēra.

Noteikumus ir noteikta arī kārtība, kādā īpašnieks var saglabāt sev piederējušā transportlīdzekļa reģistrācijas numuru citam sev piederošam transportlīdzeklim.

Paredzēta arī vairāku jaunu dokumentu — tranzīta, tirdzniecības un izmēģinājuma numura zīmju karšu izdošana atbilstīgos gadījumos.

Transportlīdzekļu reģistrācijas noteikumi ir sakārtoti pa nodaļām, atbilstīgi nepieciešamajam transportlīdzekļa reģistrācijas veidam. Tajos norādīti katrā gadījumā iesniedzamie dokumenti.

Noteikumi tiks publicēti un būs labs palīgs ikvienam, kam nāksies risināt transportlīdzekļu reģistrācijas jautājumus.

CSDD Preiļu rajona nodaļa informē, ka transporta līdzekļu tehniskās apskates varēs izdarīt no 8. janvāra.

I.Ziemeļis,

CSDD Preiļu rajona nodaļas priekšnieks

Sludinājumi un reklāma ☎ 22305

Kārtojot sociālā nodokļa maksājumus bieži gadās pārpratumi...

**NO 1996. GADA DECEMBRA
VALSTS SOCIĀLĀS APDROŠINĀŠANAS FONDA
PĀRVALDĒS PIEEJAMI PRECĪZI SOCIĀLĀ NODOKĻA
MAKSĀJUMU VEIDLAPU AIZPILDĪŠANAS PARAUGI
LATVIEŠU UN KRIEVU VALODĀ**

PĀRPRATUMI NEBŪS IESPĒJAMI

Pārdod

automašīnu UAZ-469, 1973.g., labā tehniskā stāvoklī, tehn. apsk. līdz 10.97., cena Ls 350. Zvanīt 24245 pēc 17.00;

VAZ-21013, 1985.g. Tālr. 59218;

kravas furgonu Ford Escort Express, 1989.g., dizelis, kravnesība 750 kg, 3500 \$; Volvo-240, 1985.g., dizelis, ādas salons, 2700 \$; VW Jetta, 1987.g., dizelis, 3500 \$; VW Golf, 1985.g., 1600 cm³, 2500 \$. Tel. 24555 dienā; 8-29-354050; 8-29-350608;

lopbarības kartupeļus 0,04 Ls/kg un jaunu ūdens muču 3,2 t. Zvanīt 32275 vakaros;

mežu ar zemi un māju Smelteros. Tel. 21262;

māju Rožupes pagastā vai maina pret traktoru. Tālr. 52555;

lēti ledusskapi «ZIL». Tālr. 23585;

T-150K (labā stāvoklī). Tālr. 15176, 15380;

grūsnu teli. Tel. 23334.

Pērk

skaņas pastiprinātāju, jaunda 50-150 W, pretestība 4-

16 omi. Tālr. 15198, 15284 vakaros;

gaļu. Tel. 21898;

gaļu. Tālr. 55743;

gaļu. Izbrauc pie klienta. Visaugstākās cenas. Tālr. 14173;

visa veida gaļu par paaugstinātām cenām. Samaksa tūlītēja. Zvanīt 41200;

gaļu, savi kāvēji. Tālr. 24474;

automašīnu «Niva», ražotu pēc 1986.g., ideālā tehniskā stāvoklī. Tālr. 22271.

Tautas dziednieks Oskars Peipiņš ne tikai palīdzēs Jums atbrīvoties no dvēseles un miesas kaīēm, bet iemācīs to darīt mums 7. janvārī plkst. 11.00-15.00 individuāla pieņemšana, 17.00 lekcija «Dziedniecība: par un pret», ieeja Ls 1, 19.30 mediatīva autotreninga kursi. 8. janvārī plkst. 10.00-16.00 individuāla pieņemšana, 18.00 kursi. **Lekcija un kursi Preiļos, Kooperatīva ielā 1a, 2. stāvā Amatnieku biedrības telpās.** Tālr. uzziņām 23824.

Iepērk medu.

Tūlītēja samaksa. Tālr. 256-42418.

7. janvārī plkst. 11.00 Līvānu dārzkopības un bīskopības biedrības veikālā notiks biedru kopsapulce. Līdzī jāņem biedru kartes. Iznomā telpas Preiļos, Brīvības ielā 5a, un Līvānos, Dzelzceļa ielā 1. Tālr. 55659, 21250, 44490.

Vējš kailo bērzu zemāk liec
Un zemāk priedi loka.
No kaut kā dārga atrauts tiec,
To paņem zemes roka.
M.Bārbale
Skumstam līdzī Tatjanai Sadovskai,
no TĒVA uz mūžu atvadoties.
Preiļu pilsētas
1. bērnodrāza kolektīvs

PVAS Latvijas Krājbanka Preiļu filiāle veic valūtas maiņu un izsniedz kredītu fiziskām personām ASV dolāros.
Kredītu atmaksas termiņš — 1 gads.
Bāzes procentu likme — 20% gadā.
Sīkāka informācija
Preiļos, Brīvības ielā 7, tālr. 21254.

«Vidzemes tekstils» pārdos par vilnu vai naidu segas, aizkarus, trikotāžu un dzijas (par mazgātu vilnu Ls 1,25, par nemazgātu Ls 0,55) 8. janvārī Rožupē 9.00, Rudzātos 11.00, Sīlukalnā 13.00, Galēnos 14.00, Stabulniekos 15.00; 9. janvārī Silajānos 9.00, Riebiņos 11.00, Sutros 12.00, Upmalā 13.00, Gailīmužā 15.00; 10. janvārī Jasmuižā 9.00, Pelēčos 10.00, Kalupē 11.00.

Šalciet klusi, dzimtie vēji,
Mūža dziesma beigsies,
Pārī sirdij aplūsušai
Zeme smilšu segu klās.
Sk.Kaldupe
Sērojam kopā ar pagasta padomes deputāti Inu Smelceri,
TĒVU smiltājā izvadot.
Jersikas pagasta padome

NOVADNIEKS

Laikraksts iznāk kopš 1950. gada 29. marta. Redakcijas adrese: Aglonas ielā 1, Preiļi, LV-5301. Tel. 22059, 22305, 21759.

Pasūtījuma indekss 3033.

Izdod Preiļu rajona pašvaldības uzņēmums «Laikraksta «Novadnieks» redakcija»

Iznāk 8 reizes mēnesī. Abonēšanas maksa mēnesī Ls 0,71. Mazumtirdzniecībā līgumcena.

Redaktors
Pēteris Pīzelis

Reģistrācijas apliecība Nr. 1018
Iespiests SIA «Latgales druka»,
Rēzeknē, Baznīcas ielā 28.
Ofsetiespiedums. Metiens 5030.